

ØVERLAND ANDELSLANDBRUK HØSTMØTE 21.11 2018

AGENDA	NOTATER
Sted: Hovedhuset Øverland Nedre Tilstede: 30 pers	
01. Innledning v/Anette Dyvi	Anette ønsket velkommen i sin nye rolle som leder av Kjernen, presenterer kjernen, vår nye daglige leder Cecilie og gartner Kurt. Hun ga uttrykk for at hun hadde store sko å fylle i andelslandbrukets 13. år. Hun reflekterte litt om hvor vi står nå og at det er viktig å ta vare på alt det gode vi har på Øverland når vi nå tar neste skritt videre. Det er en innsats som må til for å holde dette gående og å være nyskapende. De fleste andre andelslag har en egen gård med andelslandbruk som tilleggsprodukt, sånn er det ikke hos oss og vi må skape denne gården selv. Vi er i et løft og har vidløftige planer videre. Dette møtet er en forberedelse til årsmøtet, her legger vi grunnen for det som skal vedtas da.
02. Sesongevaluering 2018 v/Kurt Oppdøl	Spørreskjemaet er sendt til alle, tirsdag kom de siste svarene og over 100 personer har svart på skjemaet. Kurt gikk igjennom alle postene. Agurk på friland hadde mange kryssset av at det mer enn nok av, naturlig nok med den varme sommeren. Asiatiske salat var det flere som syntes det er for mye av og vi kan vurdere litt større variasjon av salat til neste år. Bringebær var mangelfull, her trengs et bedre vanningsystem og bondebønnene hater varme og likte seg ikke i år, derfor dårlig avling. At det var såpass mange grønnsaker som det var kryssset av at det var «passe» av er veldig positivt og gir en pekepinn på at vi treffer godt med de mengdene vi dyrker. Havrerot var det få som høstet og de som ble stående i jorda og blir kanskje en høstgrønnsak til våren. Det kom forslag om å ha «fant ikke det» og «bruker ikke det» som svaralternativer på spørreskjemaet. Litt morsomt at mange hadde svart at det var passe sikori når det bare ble dyrket en smakebit til hver :)
	De fleste synes utvalget er stort nok.
	Av grønnsaker folk savnet var blomkål, søtpotet og sellerirot var tre på topp. Søtpotet har DeHaas begynt å selge, så i 2019 kan vi forsøke en sort som er herdig her. Virgenes hadde søtpotet i år (dyrket på friland). Vi må huske på at vi kan ikke dyrke alt vi ønsker på jorda vår, f.eks. er blomkål vanskelig å dyrke og egner seg ikke her. Vi har enda ikke tatt stilling til hvilke grønnsaker vi skal dyrke til neste år.
	De fleste andelshaverne høster et par ganger i måneden.
	På dugnadene var det gjennom sesongen flest deltakere på Grønne fingre, og en del på selvluking.
	1/3 sier at de ikke har registrert seg i kalenderen. Det har ikke vært mulig å legge inn deltakelse i etterkant, men det går fint an å registrere timene sine uka etter istedenfor.
	30% svarte at de ønsket å feire St. Hans på gården. Vi vil gjerne ha flere aktiviteter, men er usikre på hvor stor deltakelse vi kan regne med. F.eks. var det ikke så mange som kom på åpen økologisk gård og høstmøtet, har vi for store forventninger til oppmøte på fellesarrangementene? 30% deltagelse på sosiale tiltak er hva vi kan forvente.
	Det har kommet ønske om å utvide utvalget av vekster å høste i juli. Bl.a. bør vi kunne ha plukksalat gjennom hele sesongen.
	Når det gjelder den praktisk organiseringen er folk stort sett fornøyde. I år igjen er det ønske om flere benker på flatjordet.
	På spørsmål om man får valuta for pengene, var det de aller fleste som syntes de fikk det.
	Fiertallet ønsker dyrehold og det er også et mål i Visjonsdokumentet. Dessverre er det få som har tid å bruke på dette. Spørsmålet må være hvorfor vi skal ha husdyr og viktigst er at det er en kilde til gjødsel. Vi kan ikke ha dyr uten at noen bor på Øverland. Hønene er et populært innslag, men også de krever mye jobb. Alternativet er å samarbeide med et annet andelslandbruk som har kjøtt. Hest og sau på beite ble foreslått som en mulighet som ikke er alt for arbeidskrevende.
	Spørreundersøkelsen viste at andelshaverne i det store og hele er fornøyde med tingenes tilstand. 91 var positive og kun 5 negative. Ifølge undersøken, er det bare noen få som sier at de ønsker å slutte.
03. Sesongevaluering 2018 v/Ineke Zaat	Vi får nytt hønsehus neste år, da vil de kunne bo her hele året. Bieblomstprosjektet slet litt p.g.a. den tørre sesongen. Til Hagejordet, har vi fått 30 000,- fra Olaf Billes legat (i regi av Det Norske Hageselskap). Dette er til oppstart av prosjektet og skal brukes til inngjerding, planlegging og innkjøp av noen planter. Forslag om å sende noen på kurs i dyrking av frukthage/fruktskog. Det blir jobbet med planleggingen i vinter.
04. Dyrkingen 2019 v/Kurt Oppdøl	Dyrker vi for mange grønnsaker? Vil det forenkle dyrkingen og gi større avling hvis vi kutter ned på antallet sorter? Kurt presenterte forslag om å fjerne enkelte grønnsaker, men det skapte stor debatt. Forslaget om å kutte ut paprika for å flere tomater, ble nedstemt bl.a. fordi Ineke sa at tomater er mer ressurskrevende enn paprika. Stangbønner ble foreslått fjernet, men etter protester kom de inn i sortimentet igjen fordi de krever lite arbeid. Agurker ble tatt ut av listene til fordel for squash = store protester! Kan man fjerne pastinakk og persillerot og beholde gulrot? Hva kan dyrkes i det nye drivhuset når oppalstiden er over? Poteter er lett å dyrke, her kan vi øke produksjonen. Vi må tenke på andre måter å dyrke på, i pottes, kasser e.l. Vi kunne sikkert dyrket masse hvis vi hadde flere og større drivhus, men er det veien å gå? Det å velge grønnsaker som er lette å dyrke og som gir god avling er et mål. Jo flere rader som skal passes på med forskjellige grønnsaker og forskjellige plantetidspunkt, jo mer komplisert drift. For Kurt er det vanskelig å ta disse valgene alene. Vi må finne en balanse i mangfold og drift vi kan makte? I forkant av vintermøtet sender vi ut et vinterbrev så folk kan komme med innspill til dyrkingen før vi tar de endelige valgene for dyrkingen i 2019.
05. Økonomi v/Cecilie Rom	Stor takk til Jorunn og Morten for regnskapsarbeidet. Regnskap/budsjett etc. er alltid tilgjengelig for alle. Send en epost til Cecilie hvis du vil ha innsyn. Vi har påtatt oss vedlikehold av alle bygninger vi leier av Norges Vel. Hannes m/sonn & Håkon har reparert taket på skjulet, kostnader 28 000,- så her har vi spart mye. Norges Vel har godkjent arbeidet. Vi har litt penger igjen bl.a. fordi vi ikke kjøpte lukevogn som budsjettet. Biologiske bønder på befaring i dag. Underskudd i fjor på 170 000,-, vi har prognose på underskudd på 100 000,- i år.
	Den nye kontrakten med Norges Vel har gitt oss 100 da ekstra jord som skal dyrkes. Dette koster oss 97 000,- inkl mva som er en pris basert på hva Norges Vel fikk da de dyrket korn på dette arealet. Vi har produsert grovfor og dette er mye mindre verdt i salg/støtteordninger enn korn, derfor taper vi penger her i år. Under forhandlingene våre fikk vi tilbud om dette arealet fordi de ønsket at vi skulle søke støtte selv. Persbråten skulle dyrket her, men denne sesongen har gitt lav avling dermed blir inntektene mye lavere enn det vi betaler i jordleie.

	<p>I forbindelse med hva neste års andelspris skal være, har vi laget et estimat på ekstra kostnader f.eks. lønnsøkning på 5% osv. Håkon har sagt at han kan bygge lukevognen for 20 000,- hvis vi fortsatt ønsker det. Veronica har gitt uttrykk for at det er for tungt for henne alene å dyrke hele bærfeltet. Skal vi ta det inn i dyrkingen og betale noen for det? I tilfelle blir det diskusjon om dyrkingsmetoder og hvordan dette gjøres på best mulig måte. Ekstra kostnader for 2019 tilsier en andelspris på 3750,- med samme modell som i år.</p>
06. Beregning av andelspris v/Raymond Svendsen	<p>Vi har sett på forskjellige modeller for prising av andelene våre. 2019 viser økte kostnader og et underskudd på 230 000,- med dagens andelspris. Derfor ønsker vi å øke andelsprisen.</p>
	A: beholder dagens modell andelspris 3750,-
	B: Kutter ungdomsandeler (de blir gratis) og erstatter (øker) med voksenandeler. Andelspris kr 3650,-
	C: Kutter ungdomsandelen, men har en differensiert andelspris f.eks. vil en familie med to voksne få forskjellig pris, f.eks. voksen 1 kr. 3750,- voksen 2 kr. 3350,-
	Forslag om å ha en mye høyere pris for Voksen 1 og betydelig mindre for voksen 2
	Mange husstander betaler bare for 1 voksen.
	Er dette rettferdig overfor enslige? Noen andelslandbruk har en snittpris og så kan man selv velge om man vil ligge over eller under, de fleste velger å legge seg litt over. Da får man en personlig tilnærming. Jolien skal utrede forslaget videre.
	De som jobber her skal ha et ordentlig levebrød, det er en verdi i seg selv.
	Det kom forslag om at økt dugnadsinnsats kan gi redusert andelspris. Og om tvangsluking for du høster? Kan man sende ut en oppfordring til andelshaverne om å betale inn litt ekstra når vi har et budsjett i underskudd? I dag har vi 343 andeler pluss 17 gratisandeler, totalt 360 andeler.
	Mange modeller i andre andelslandbruk: Vanskelig å sammenligne, vi har rikt utvalg, andre har kort sesong, noen har kjøtt, andre igjen har studentandel, mange er del av en gård osv. Vi må finne en løsning for å komme i null, vi kan ikke gå med tap i årevis. Hva ville dette ha kostet i butikken er også interessant i dette regnestykket. Folk svarer på undersøkelsen at de ønsker nærhet til jorda, økologiske grønnsaker etc. få fokuserer på at andelsprisen er høy.
	Dagens andelspris er 3000,- økningen foreslått er maks 750,-
	Det kom forslag om å lage en ønskeliste og la folk som har mer penger enn tid til å betale f.eks. et greip, eller en hjulhakke.
	Prinsippet om frivillighet både med andelspris og deltakelse på dugnader ble positivt mottatt.
	Er summen pr medlem i husstanden for høy gjør det at mange melder inn bare en voksen, derfor prøver vi å imøtekomme dette med redusert pris på ungdom. Få med hvor mange som er i husstanden når man registreres for nytt år. Vi kan gjøre et prøveforsøk med variabel andelspris hvor folk betaler etter evne, dette er i tråd med Øverlands tankegodt.
	Kan vi få inn flere andelshavere når vi nå har mer jord eller har vi nådd en grense for hvor mange andelshavere vi kan ha? Lenge siden vi skjønte at vi allerede er litt for store og at det gjør at man føler mindre tilhørighet og samhold. Kan vi tåle å være flere? Ca 30% slutter hvert år, men andelen av folk som slutter er lavere nå enn tidligere.
	Vi trenger flere som stiller opp på dugnadene. Er svaret å kreve flere dugnadstimer? Bedre kontroll på hvem som kommer? Tvang? Kan vi se på en omorganisering av systemet? Kan være utfordrende når vi driver biodynamisk og må følge såkalenderen. Lage lukefest? Større dugnader? Engasjere de som har kunnskap til å være med på luking til å få ansvar og hjelpe de som ikke skjønner forskjell på ugress og kulturplanter. Lukeflagg som markerer hvor man er ferdig med å luke.
07.0 Nordre Flatjordet presentert av Cecilie	
	<p>Arealet er stort og trenger en annen drift, vi har derfor etterspurt forslag i spørreskjemaet og i andre fora hva vi ønsker oss for dette arealet. Cecilie la fram tegning (se vedlegg) med kart og alle de forskjellige ideene som har dukket opp med utgangspunkt i bærekraftig, økologisk landbruk. Forskning, frødyrking, fiskekummer, besøkssenter, parsellhager, demohager, jordforbedring, dyr med flere. Bebyggelse inspirert av Eden Project og jordvarmebaserte hus som Reynolds jordskip. Dette er et prosjekt som må utvikles utenom andelslandbruket. Det hele startet med gårdsamtalene i biologisk dyrking hvor vi snakket om hva som var gårdens hjerte. Dette kan bli det. Dette er et forslag til å gå videre, utvikle våre ideer og alt det vi står for på Øverland og løfte det til et annet nivå. Øverland andelslandbruk er inngangsportalen til dette. Notatet ligger på bloggen.</p>

kmh 30.11-18